

Zarządzenie Nr 18/2011
Rektora
Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie
z dnia 29 marca 2011 r.

w sprawie ustanowienia Polityki zarządzania ryzykiem w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koninie

Na podstawie art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), w związku z Komunikatem Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadza się „Politykę zarządzania ryzykiem w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koninie” stanowiącą załącznik do zarządzenia.

§ 2

Wprowadzenie zarządzenia powierza się Kanclerzowi.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM
w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koninie

Rozdział 1
Definicje

§ 1

Użyte w „Polityce zarządzania ryzykiem w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koninie” określenia oznaczają:

- 1) ryzyko – możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało wpływ na realizację założonych celów jednostki;
- 2) czynnik ryzyka – okoliczności, stan prawny, stan faktyczny, które mogą wywołać ryzyko wystąpienia nieprawidłowości;
- 3) obszar ryzyka – obszar, w którym występują istotne z punktu widzenia Uczelni czynniki ryzyka;
- 4) prawdopodobieństwo ryzyka – oszacowanie prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnych zdarzeń w oparciu o przyszłe zdarzenia przy założeniu, że w przyszłości nie zaistnieją w danym obszarze znaczne zmiany;
- 5) ocena ryzyka – ewaluacja ryzyka w odniesieniu do prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnych skutków oraz siły ich oddziaływania, jeżeli wystąpią;
- 6) właściciel ryzyka – jednostkę organizacyjną lub osobę, która odpowiada w PWSZ w Koninie za realizację danego celu oraz zarządzanie ryzykiem z nim związanym;
- 7) projekt – jednorazowe przedsięwzięcie, które prowadzone jest w określonym celu, przy wykorzystaniu przypisanych mu zasobów finansowych i ludzkich oraz rzeczowych;
- 8) identyfikacja ryzyka – wskazanie wszystkich zagrożeń związanych z realizacją celów jednostki;
- 9) analiza ryzyka – określenie prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka i możliwych jego skutków;
- 10) „apetyt na ryzyko” – inaczej akceptowalny poziom ryzyka – wartość ryzyka, jaką dana jednostka jest w stanie zaakceptować przy realizacji danego celu;
- 11) mapa ryzyka – dokument odzwierciedlający ocenę prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnych skutków i stopnia ich oddziaływania;
- 12) zarządzanie ryzykiem – logiczną i systematyczną metodę identyfikacji, analizy, oceny, podejmowania działań zaradczych, nadzoru oraz informowania o ryzyku w ten sposób, który umożliwi jednostce minimalizację strat i maksymalizację możliwości;
- 13) reakcja na ryzyko – wskazanie działań, które należy podjąć w celu zmniejszenia danego ryzyka do akceptowalnego poziomu (tolerowanie, przeniesienie, wycofanie się, działanie).

Rozdział 2 Cel zarządzania ryzykiem

§ 2

1. Celem zarządzania ryzykiem jest maksymalne ograniczanie ryzyka oraz zabezpieczanie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie przed jego negatywnymi skutkami, a także działania zwiększające prawdopodobieństwo osiągnięcia zakładanych celów.

2. Wdrożenie procedur zarządzania ryzykiem ma na celu:

- 1) zapewnienie ram systemowych, dzięki którym działalność będzie prowadzona w sposób spójny, efektywny i kontrolowany,
- 2) usprawnienie procesu podejmowania decyzji, planowania i określania priorytetów,
- 3) zwiększenie efektywności działania,
- 4) efektywniejsze wykorzystanie zasobów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie, zapewnienie zasad rzetelności i gospodarności zapobiegającym oszustwom i marnotrawstwu mienia,
- 5) ochronę i budowanie wizerunku PWSZ,
- 6) poprawę jakości świadczenia usług edukacyjnych,
- 7) skuteczne zarządzanie projektami,
- 8) zapewnienie mechanizmów kontroli proporcjonalnych do występującego ryzyka,
- 9) propagowanie etycznych zachowań w bieżącej pracy.

§ 3

1. Ograniczenie ryzyka prowadzone jest poprzez zaprojektowanie i wdrożenie odpowiednich mechanizmów kontrolnych na podstawie wyników monitoringu poziomu ryzyka oraz jego ceny, jak i podjęcie działań zmniejszających skutki zaistniałych negatywnych zdarzeń, czyli tzw. planów awaryjnych.

2. Polityka zarządzania ryzykiem stanowi narzędzie zarządzania dla kadry kierowniczej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie oraz wytyczne dla wszystkich pracowników.

Rozdział 3 Główne cele PWSZ w Koninie

§ 4

1. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie jest uczelnią publiczną.

2. Cele funkcjonowania Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie zostały w sposób syntetyczny określone w Misji Uczelni, przyjętej uchwałą Senatu PWSZ w Koninie.

3. Zadania Uczelni są określone w:

- 1) ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym,
- 2) Strategii Rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie.

4. Uchwalona przez Senat Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie Strategia Rozwoju podlega uszczegółowieniu w rocznych planach działalności.

Rozdział 4 Zakres procedur zarządzania ryzykiem

§ 5

Polityka zarządzania ryzykiem odnosi się do jednostek organizacyjnych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie oraz do pracowników zatrudnionych w Uczelni.

§ 6

Zarządzanie ryzykiem dokonywane jest na poziomie:

- 1) strategicznym,
- 2) operacyjnym,
- 3) projektu.

§ 7

1. Zarządzanie ryzykiem na poziomie strategicznym stanowi roczna identyfikacja i analiza ryzyka.
2. Zarządzanie ryzykiem na poziomie operacyjnym i projektu dotyczy bieżącej identyfikacji, oceny ryzyka i podejmowania działań zaradczych.

§ 8

Analiza ryzyka na każdym z poziomów zawiera następujące etapy:

- 1) identyfikację ryzyka, które może oddziaływać na realizację celów Uczelni,
- 2) ocenę istniejących środków wykorzystywanych do utrzymywania ryzyka pod kontrolą,
- 3) analizę i hierarchizację ryzyka według oddziaływania i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka,
- 4) zdefiniowanie działań wymaganych do postępowania z ryzykiem nie akceptowalnym,
- 5) wskazanie osób z kierownictwa, odpowiedzialnych za podjęcie działań zaradczych oraz wyznaczenie terminu podjęcia działań,
- 6) monitorowanie i raportowanie podjętych działań.

Rozdział 5 Zarządzanie ryzykiem

§ 9

1. Odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem na poziomie strategicznym ponosi Rektor poprzez:
 - 1) kształtowanie i wdrażanie polityki zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad nią,
 - 2) identyfikację czynników i ocenę ryzyka na poziomie strategicznym,
 - 3) określenie poziomu akceptowalnego ryzyka,
 - 4) ogłaszanie i wdrażanie procedur zarządzania ryzykiem, w tym monitorowanie skuteczności mechanizmów kontroli,
 - 5) wyznaczanie właścicieli ryzyka w fazie strategicznego zarządzania ryzykiem.
2. W procesie identyfikacji i oceny ryzyka na poziomie strategicznym uczestniczą Prorektor, Kanclerz i Kwestor.
3. Rektor może powołać Zespół ds. oceny ryzyka.

§ 10

1. Na poziomie operacyjnym za zarządzanie ryzykiem odpowiadają Dziekani Wydziałów, Kierownicy Jednostek Międzywydziałowych i Ogólnouczelnianych, Kierownicy i Dyrektorzy jednostek organizacyjnych poprzez:
 - 1) identyfikację i udokumentowanie czynników ryzyka istotnych dla osiągnięcia celów operacyjnych,
 - 2) ocenę istotności czynników ryzyka w odniesieniu do realizowanych celów, z uwzględnieniem prawdopodobieństwa oraz potencjalnych skutków ryzyka wywołanego tymi czynnikami,
 - 3) monitoring poziomu ryzyka operacyjnego, w tym funkcjonowania mechanizmów kontrolnych pod kątem ich adekwatności i skuteczności, a także wszelkich odstępstw od istniejących procedur,

- 4) prowadzenie rejestru odstępstw od obowiązujących zasad i procedur w odniesieniu do polityki zarządzania ryzykiem oraz ich analizę,
- 5) projektowanie działań zaradczych w zakresie swojego obszaru działalności lub zgłaszanie bezpośredniemu przełożonemu pisemnych propozycji rozwiązań, które przyczynią się do ograniczenia ryzyka do poziomu akceptowalnego.

2. Dziekani Wydziałów w ramach swoich uprawnień mogą zobowiązać Kierowników wydziałowych jednostek organizacyjnych do zarządzania i monitorowania ryzykiem w obszarze im podległym, według zasad opisanych w niniejszej Polityce zarządzania ryzykiem.

§ 11

Na poziomie projektu za zarządzanie ryzykiem odpowiada Kierownik projektu poprzez:

- 1) identyfikację czynników ryzyka związanego z projektem,
- 2) zdefiniowanie ryzyka i ocenę jego prawdopodobieństwa zaistnienia oraz skutków, przy uwzględnieniu istniejących mechanizmów kontrolnych,
- 3) zaprojektowanie mechanizmów kontrolnych, które ograniczą poziom ryzyka w odniesieniu do ryzyka nieakceptowalnego,
- 4) zgłaszanie bezpośredniemu przełożonemu istotnych przeszkód w realizacji celu projektu.

Rozdział 6

Identyfikacja i analiza czynników ryzyka

§ 12

Identyfikacji ryzyka w Uczelni dokonuje się co najmniej raz do roku, po opracowaniu rocznego planu działalności Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie.

§ 13

Identyfikacji ryzyka dokonuje się w odniesieniu do celów i zadań Uczelni, określonych w rocznym planie działalności.

§ 14

Identyfikacji ryzyka dokonuje się na poziomie strategicznym i operacyjnym.

§ 15

Identyfikacji ryzyka na poziomie projektu dokonuje się na etapie wnioskowania.

§ 16

Ustala się następujące kategorie/czynniki ryzyka dla Uczelni, według których należy dokonać identyfikacji ryzyka:

- 1) czynniki zewnętrzne (zmiany przepisów prawa, klienci, dostawcy, infrastruktura, presja społeczna, zmiany demograficzne, zapotrzebowanie społeczne na określone kierunki kształcenia),
- 2) czynniki finansowe (dysponowanie środkami pochodzącymi z budżetu UE, wielkość dotacji, budżet zadaniowy, wzrost kosztów działalności, zmiana parametrów ustalania wielkości dotacji),
- 3) czynniki operacyjne (wielkość jednostki, skomplikowanie realizowanych zadań, etyka pracowników, przepływ informacji, rotacja kadry, profesjonalizm pracowników, informatyzacja, ochrona i zabezpieczenie danych),

4) czynniki związane z zarządzaniem (zmiany organizacyjne, kompetencje kadry zarządzającej, szkolenia i rozwój zawodowy, system motywacyjny, delegowanie uprawnień, nadzór i kontrola).

§ 17

Właścicielem zidentyfikowanego ryzyka w poszczególnych kategoriach na poziomie strategicznym jest Rektor Uczelni.

§ 18

Właścicielami zidentyfikowanego ryzyka w poszczególnych kategoriach na poziomie operacyjnym są Dziekani Wydziałów, Kierownicy Jednostek Międzywydziałowych i Ogólnouczelnianych, Kierownicy i Dyrektorzy Jednostek Organizacyjnych.

§ 19

Zidentyfikowane ryzyka należy poddać analizie, mającej na celu określenie prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka i określenia jego skutków.

§ 20

Dla określenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka stosuje się następującą skalę:

- 1) 1 – ryzyko minimalne lub nie występuje (0-20%),
- 2) 2 – ryzyko mało prawdopodobne (21-40%),
- 3) 3 – średnie ryzyko wystąpienia (41-60%),
- 4) 4 – ryzyko prawdopodobne (61-80%),
- 5) 5 – wystąpienie ryzyka pewne (81-100%).

§ 21

Dla określenia skutków ryzyka przyjmuje się następującą skalę:

- 1) 1 – nieznaczne – krótkotrwałe zakłócenia w działalności,
- 2) 2 – małe – niewielkie zakłócenia w działalności,
- 3) 3 – średnie – zakłócenia w działalności,
- 4) 4 – poważne – brak realizacji kluczowego celu,
- 5) 5 – katastrofalne – brak realizacji kluczowych celów.

§ 22

1. Poziom akceptowalnego ryzyka dla zidentyfikowanego i poddanego analizie ryzyka w Uczelni określa Rektor.

2. Po przekroczeniu wartości poziomu akceptowalnego ryzyka Dziekani Wydziałów, Kierownicy Jednostek Międzywydziałowych i Ogólnouczelnianych, Kierownicy i Dyrektorzy Jednostek Organizacyjnych zobowiązani są do natychmiastowego zgłoszenia tego faktu Rektorowi oraz wskazania konkretnych działań zaradczych, ograniczających wystąpienie ryzyka i jego skutki, celem podjęcia działań zaradczych lub akceptacji poziomu ryzyka.

3. Decyzję o akceptacji każdego poziomu ryzyka i nie podejmowaniu działań zaradczych może podjąć wyłącznie Rektor.

Rozdział 7 Raportowanie

§ 23

1. Po dokonaniu identyfikacji i analizy ryzyka na poziomie operacyjnym Dziekani Wydziałów, Kierownicy Jednostek Międzywydziałowych i Ogólnouczelnianych, Kierownicy i Dyrektorzy Jednostek Organizacyjnych zobowiązani są do sporządzenia zestawienia ryzyka (według wzoru określonego w załączniku nr 2) i przekazania tego dokumentu do zatwierdzenia Rektorowi Uczelni w wyznaczonym na dany rok terminie.
2. W przypadku zwiększenia się prawdopodobieństwa zaistnienia ryzyka w projekcie do poziomu zagrażającego realizacji projektu, kierownik projektu niezwłocznie zgłasza ten fakt w formie pisemnej, do bezpośredniego przełożonego wraz z propozycją działań zaradczych.

Rozdział 8 Monitorowanie ryzyka

§ 24

1. Proces monitorowania ryzyka ma charakter ciągły i winien być wykonywany na każdym szczeblu zarządzania w ramach sprawowania kontroli zarządczej. Do monitorowania ryzyka zobowiązani są wszyscy kierownicy jednostek organizacyjnych Uczelni.
2. Pracownicy Uczelni mają prawo i obowiązek zgłaszania przełożonym istniejące ryzyka na ich stanowisku pracy, a kadra kierownicza wspiera działania pracowników zmierzające do zminimalizowania potencjalnego ryzyka.
3. W trakcie trwania projektu, kierownik projektu monitoruje zidentyfikowane czynniki ryzyka oraz mechanizmy kontrolne pod kątem ich efektywności dokonując na bieżąco oceny prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka i jego skutków.
4. Oceny sposobu zarządzania ryzykiem dokonuje kontroler wewnętrzny podczas realizacji zadań kontrolnych.
5. Wszyscy pracownicy Uczelni są zobowiązani do przestrzegania procedur zawartych w niniejszej Polityce Zarządzania Ryzykiem.

Rozdział 9 Postanowienia końcowe

§ 26

1. W sytuacji zmiany przepisów prawnych, zmian organizacyjnych, nałożenia dodatkowych zadań oraz zaistnieniu innych ważnych okoliczności w trakcie roku, Dziekani Wydziałów, Kierownicy Jednostek Międzywydziałowych i Ogólnouczelnianych, Kierownicy i Dyrektorzy Jednostek Organizacyjnych zobowiązani są do natychmiastowego podjęcia działań w celu identyfikacji i analizy ryzyka oraz złożenia raportu Rektorowi Uczelni.
2. Zmiany w polityce i procedurze zarządzania ryzykiem zatwierdzane są przez Rektora.

Załącznik Nr 1
do Polityki Zarządzania Ryzykiem
w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej
w Koninie

**Wzór Arkusza identyfikacji i analizy ryzyka
w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koninie**

Lp.	Zidentyfikowane ryzyko wg kategorii	Prawdopodobieństwo (P)	Skutek (S)	Akceptowalny poziom w stosunku do prawdopodobieństwa	Wynik (PxS)	Właściciel ryzyka	Mechanizmy ograniczające ryzyko
I.	Czynniki zewnętrzne						
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
II.	Czynniki finansowe						
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
III.	Czynniki operacyjne						
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
IV.	Czynniki związane z zarządzaniem						
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
Data i podpis kierownika/ kierownika projektu							
Data i podpis przełożonego							

Wzór Rejestru ryzyk

Nazwa projektu:						
Nazwa jednostki organizacyjnej:						
Lp.	Obszar działania	Czynnik ryzyka	Ryzyko	Prawdopodobieństwo	Skutek	Uwagi
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
Data i podpis kierownika/ kierownika projektu						
Data i podpis przełożonego						

Wzór Rejestru odstępstw od zasad i procedur

Nazwa komórki organizacyjnej:						
Lp.	Rodzaj odstępstwa, naruszona zasada, procedura	Data ujawnienia	Stanowisko, osoba zgłaszająca	Komórka, w której ujawniono odstępstwo	Skutki	Przyczyny odstępstwa
Data i podpis kierownika/ kierownika projektu						
Data i podpis przełożonego						